

Studujeme [v praze], nebo [f praze]?

Spojení s neslabičnými předložkami a nácvik jejich výslovnosti u nerodilých mluvčích češtiny

Jitka Veroňková

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Fonetický ústav

jitka.veronkova@ff.cuni.cz

Online den s CASAJC

3. 6. 2024

Obsah prezentace:

- vybrané aktivity pro nácvik kombinací s **předložkami Z a V**
- včetně ukázek cvičení z webové výslovnostní aplikace [ProCzeFor](#).

Vyzkoušeno v *Kurzu korektivní výslovnosti češtiny pro cizince*

(LS 2024 FF UK)

- mírně pokročilí stážisté
- studium bohemistiky/slavistiky na mateřské univerzitě
- někteří absolvovali v ZS kurz I u jiného pedagoga

1. hodina LS

Odkud jste?

Odpovědi:

Více studentů:

Z Číny. [s či:ni], [z či:ni] *obě varianty*

Z Jižní Koreje. [z ʔižni: koreje] *nejčastěji*

Jednotlivci:

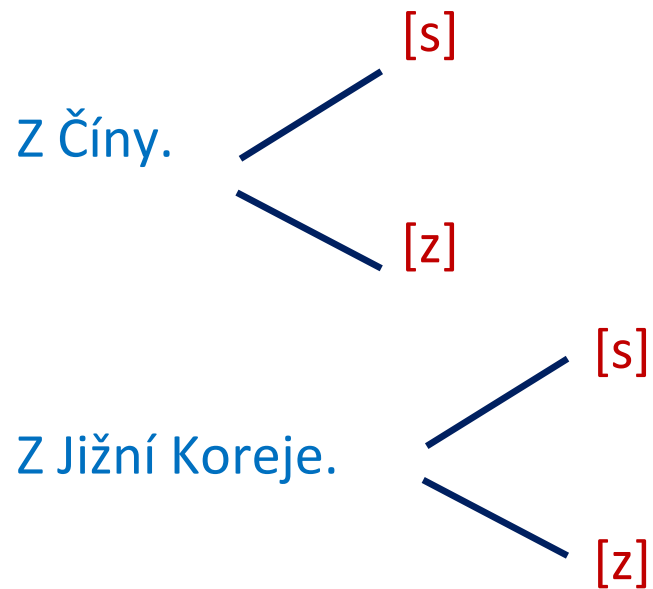
Z Finska. [s finska]

Z Německa. [z německa] *mezi [z] a [s]*

Z Argentiny. [z argenti:ni] *znělá varianta bez rázu*

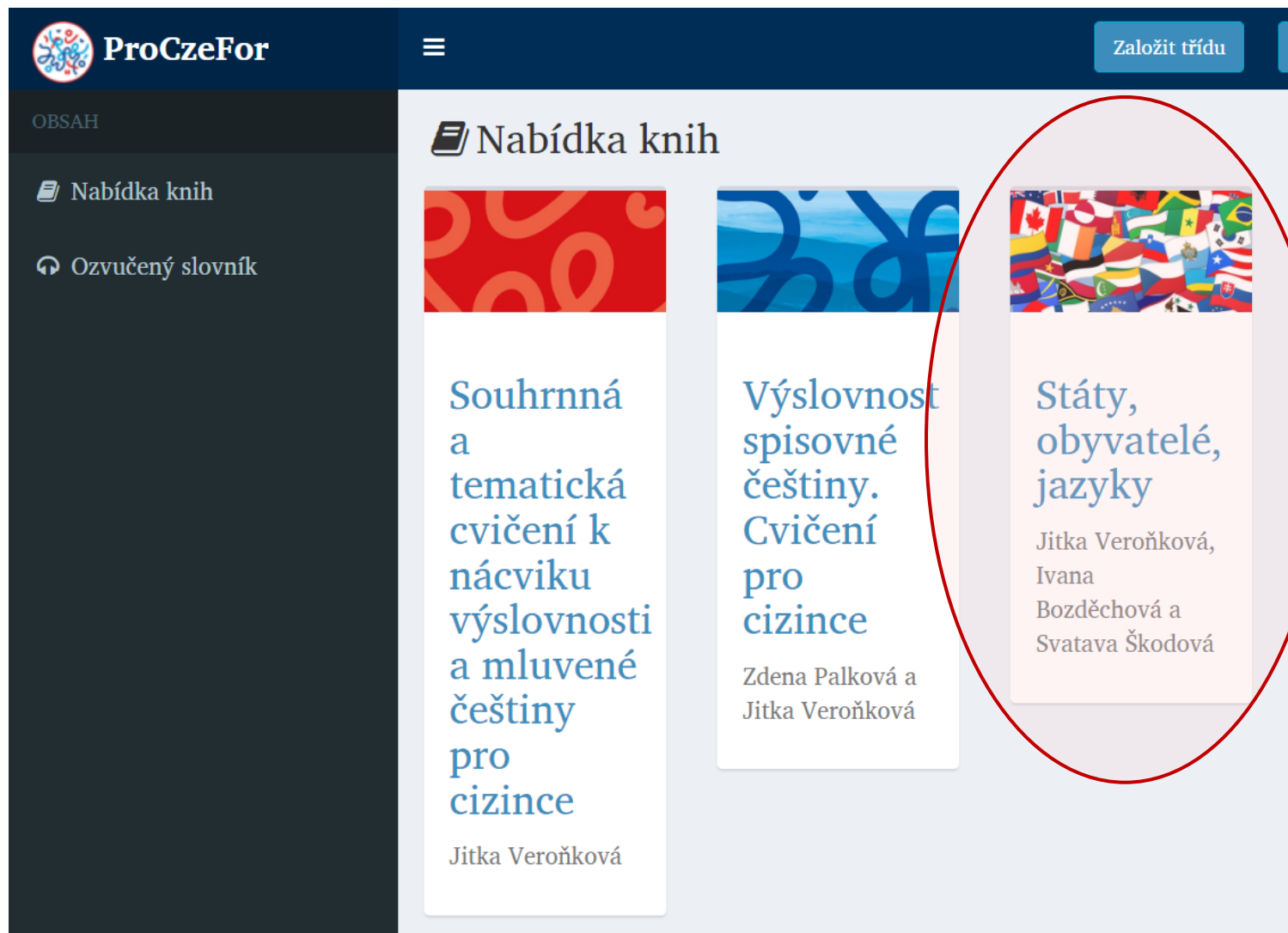
Jaká je správná výslovnost?

Na tabuli:

...

⇒ Odpověď najdeme v internetové aplikaci.

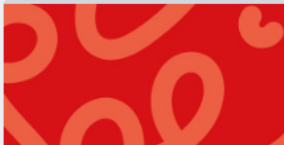

ProCzeFor Založit třídu

OBSAH

- Nabídka knih
- Ozvučený slovník

Nabídka knih

Souhrnná
a
tematická
cvičení k
nácviiku
výslovnosti
a mluvené
češtiny
pro
cizince

Jitka Veroňková

Výslovnost
spisovné
češtiny.
Cvičení
pro
cizince

Zdena Palková a
Jitka Veroňková

Státy,
obyvatelé,
jazyky

Jitka Veroňková,
Ivana
Bozděchová a
Svatava Škodová

- rychlé seznámení se strukturou knihy

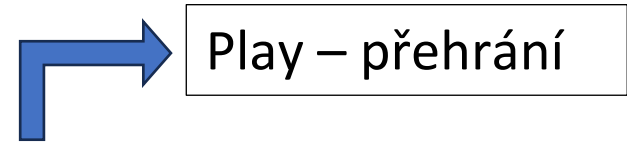

📖 Kapitoly

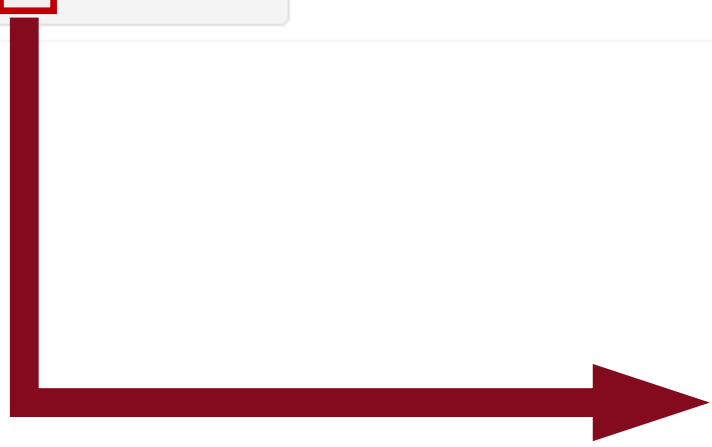

- ➔ POSLECHOVÁ A ARTIKULAČNÍ CVIČENÍ
  - ➔ Evropa
  - ➔ Afrika
  - ➔ Amerika
    - ➔ Amerika: Severní Amerika
    - ➔ Amerika: Střední Amerika a Karibik
    - ➔ Amerika: Jižní Amerika
  - ➔ Asie

- a základními funkcemi

11 ...	Mosambik	k Mosambiku
12 ...	Nigérie	k Nigérii
13 ...	Pobřeží slonoviny	k Pobřeží slonoviny
14 ...	Súdán	k Súdánu
15 ...	Tanzanie	

Detail zvukové jednotky

Ortografie	Tanzanie
Transkripce CZ	tanza:nije
Transkripce IPA	tanza:nije

⇒ úkol: otevřít cvičení s názvem *Státy + předložky*

⚽ Cvičení

- 1 ⚽ Afrika (slovní zásoba a předložková spoje)
- 2 ⚽ Státy + předložky K, S, V, Z, DO: Afrika
- 3 ⚽ Státy + obyvatelé: Afrika Poslech a artik

Cvičení Státy + předložky... ukázka

◀ 👁 ke Gruzii	◀ 👁 s Gruzii	◀ 👁 v Gruzii	◀ 👁 z Gruzie
◀ 👁 k Indii	◀ 👁 s Indií	◀ 👁 v Indii	◀ 👁 z Indie
◀ 👁 k Indonésii	◀ 👁 s Indonésií	◀ 👁 v Indonésii	◀ 👁 z Indonésie
◀ 👁 k Iráku	◀ 👁 s Irákem	◀ 👁 v Iráku	◀ 👁 z Iráku
◀ 👁 k Íránu	◀ 👁 s Íránem	◀ 👁 v Íránu	◀ 👁 z Íránu
◀ 👁 k Izraeli	◀ 👁 s Izraelem	◀ 👁 v Izraeli	◀ 👁 z Izraele
◀ 👁 k Japonsku	◀ 👁 s Japonskem	◀ 👁 v Japonsku	◀ 👁 z Japonska
◀ 👁 k Jemenu	◀ 👁 s Jemenem	◀ 👁 v Jemenu	◀ 👁 z Jemenu
◀ 👁 k Jižní Koreji	◀ 👁 s Jižní Korejí	◀ 👁 v Jižní Koreji	◀ 👁 z Jižní Koreje
◀ 👁 k Jordánsku	◀ 👁 s Jordánskem	◀ 👁 v Jordánsku	◀ 👁 z Jordánska
◀ 👁 ke Kambodži	◀ 👁 s Kambodžou	◀ 👁 v Kambodži	◀ 👁 z Kambodže

⇒ individuálně ověřit výslovnost (poslech, transkripce)

⇒ Společná kontrola:

Jaká je výslovnost?

Z

S

zvedání kartiček

Příklady systematicky

⇒ nejdříve napsáno na tabuli

⇒ potom také posláno e-mailem

Výslovnost předložky "z":

1. **zůstává [z]:** z Německa, z Jižní Koreje

2. **mění se na [s]:** z Číny, z České republiky, z Finska

3. **mění se na [s] + vyslovíme ráz (glottal stop):**

z Asie, z Argentiny (**slovo začíná na vokál**)

⇒ *Pozn. (stále) nepoužity termíny znělá/neznělá souhláska, asimilace znělosti apod.*

Domácí úkol (zadání)

Najděte v aplikaci další příklady, kdy předložka "z"

1. **zůstává [z]** – 3 příklady

2. **mění se na [s]** – 3 příklady

3. **mění se na [s] + vyslovíme ráz (glottal stop):** – 3 příklady

- Využijte aplikaci, kniha "vlajky" (Státy, obyvatelé, jazyky).

- Úkol pošlete jako odpověď na tento e-mail.

Příklady odpovědí

1. z Belgie, z Dánska, z Norska
2. z Černé Hory, z Francie, z Kosova
3. z Estonska, z Albánie, z Italie

1. zůstává [z]:

z Nového Zélandu, z Haiti, z Japonska

2. mění se na [s]:

z Keni, z Kostariky, z Francie

3. mění se na [s] + vyslovíme ráz (glottal stop):

z Andorry, z Islandu, z Egypta

1. **zůstává [z]** - 3 příklady

z Malty, z Vatikánu, z Belgie

2. **mění se na [s]** - 3 příklady

z Francie, z Kosova, z Portugalska

3. **mění se na [s] + vyslovíme ráz (glottal stop):** - 3 příklady

z Estonska, z Islandu, z Anglie.

Příklady odpovědí

1. zůstává [z]

z Bhútánu z Bangladéše z Bahrajnu

2. mění se na [s]

z Indonésie z Indie z Filipín

3. mění se na [s] + vyslovíme ráz (glottal stop): z Asie, z Argentiny (slovo začíná na vokál)

z Ázerbájdžánu z Arménie z Afghánistánu

(1) zůstává [z]: z Belgie, z Mexika, z Japonska

(2) mění se na [s]: z Francie, z Islandu, z Kanady

(3) mění se na [s] + vyslovíme ráz: z Austrálie, z Albánie, z Ameriky

⇒ zpětná vazba pro učitele – upřesnění: co jsou vokály, kdy se používá ráz

Příprava aktivity na 2. hodinu

- *Jednotlivé odpovědi z domácího úkolu – vytištěny velkým písmem a rozstříhány na proužky*

zůstává [z]

zůstává [z]

zůstává [z]

zůstává [z]

z Malty

z Vatikánu

z Belgie

z Norska

z Vietnamu

z Nizozemska

z Monaka

z Lucemburska

z Bangladéše

z Bahrajnu

z Dánska

z Laosu

z Ruska

z Monaka

z Japonska

z Guatemaly

z Hondurasu

z Rakouska

z Řecka

z Lotyšska

z Litvy

z Mexika

mění se na [s]

mění se na [s]

z Filipín

z Černé Hory

2. hodina

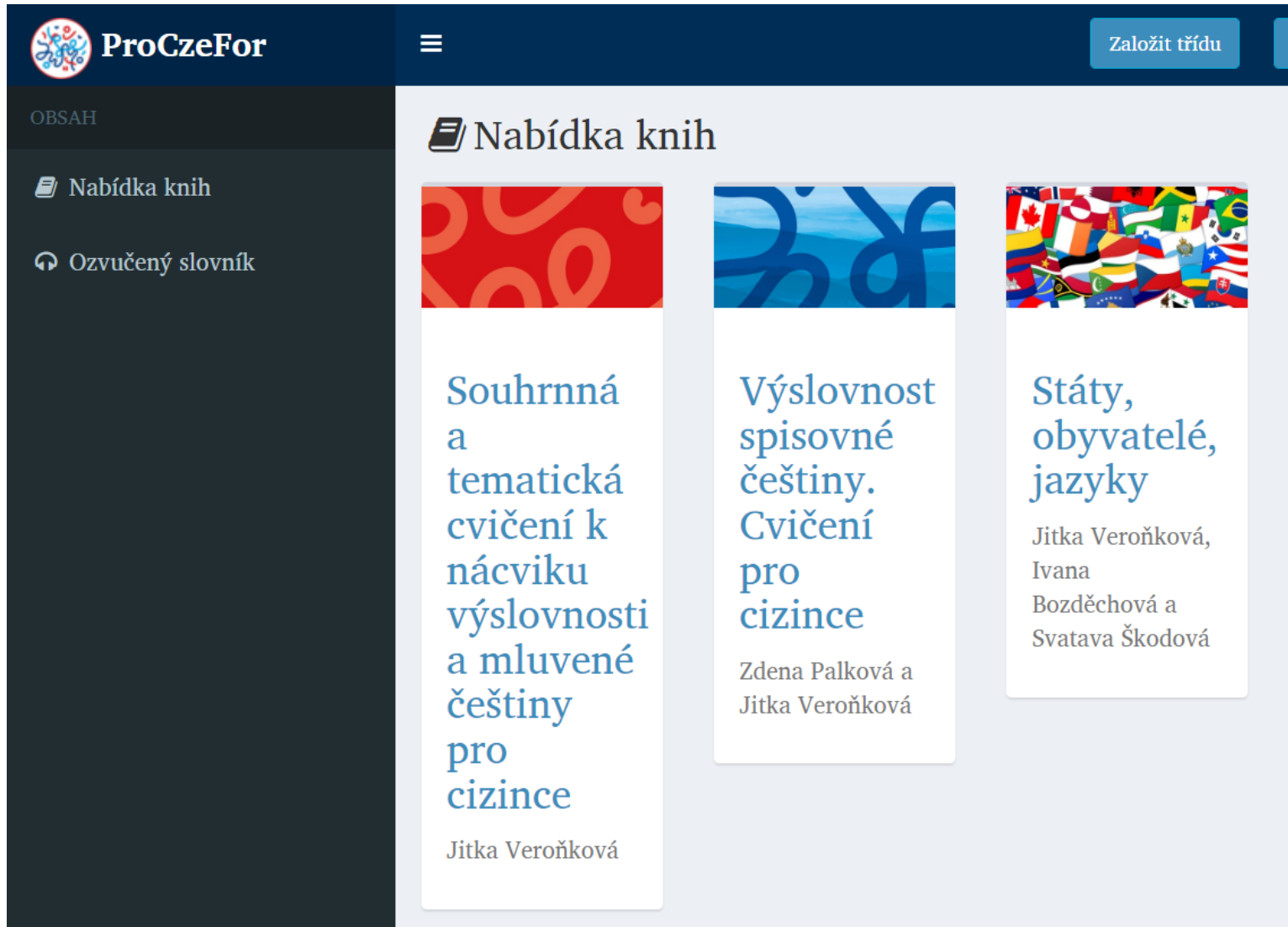
- Studenti – 4 skupiny
- Každá skupina – mix států (proužky)
- **Roztřídit do tří kategorií** + nová kategorie – „ze“, př. *ze Španělska*)

- Následné procvičování – kombinování →
  - čtení (jednotlivě, ve skupině)
  - kontrola roztřídění v ostatních skupinách
  - rozhodování ano/ne (*Zůstává ve výslovnosti [z]?*)

...

⇒ teprve poté (jednoduše) teorie (znělost souhlásek, souhlásky párové x sonory, asimilace znělosti, ztráta znělosti)

Webová aplikace ProCzeFor

The screenshot displays the ProCzeFor web application interface. At the top left is the ProCzeFor logo, a blue and red circular icon with a globe-like pattern. To its right is the text "ProCzeFor". A hamburger menu icon is positioned to the right of the logo. In the top right corner, there is a blue button labeled "Založit třídu". Below the header, a dark grey sidebar on the left contains the word "OBSAH" and two menu items: "Nabídka knih" (with a book icon) and "Ozvučený slovník" (with a speaker icon). The main content area is titled "Nabídka knih" with a book icon. It features three book cards. The first card has a red background with orange abstract patterns and is titled "Souhrnná a tematická cvičení k nácviiku výslovnosti a mluvené češtiny pro cizince" by Jitka Veroňková. The second card has a blue background with white abstract patterns and is titled "Výslovnost spisovné češtiny. Cvičení pro cizince" by Zdena Palková and Jitka Veroňková. The third card has a background of various national flags and is titled "Státy, obyvatelé, jazyky" by Jitka Veroňková, Ivana Bozděchová, and Svatava Škodová.

ProCzeFor

Založit třídu

OBSAH

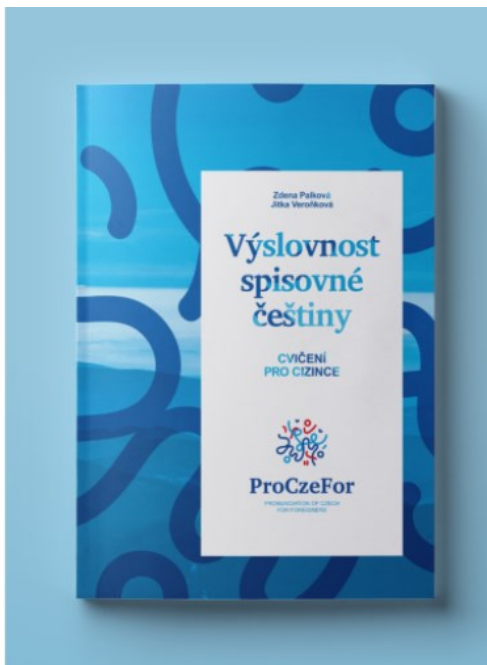
- Nabídka knih
- Ozvučený slovník

Nabídka knih

Souhrnná a tematická cvičení k nácviiku výslovnosti a mluvené češtiny pro cizince
Jitka Veroňková

Výslovnost spisovné češtiny. Cvičení pro cizince
Zdena Palková a Jitka Veroňková

Státy, obyvatelé, jazyky
Jitka Veroňková, Ivana Bozděchová a Svatava Škodová

QR kódy →
link na cvičení ve **webové aplikaci**

Cvičení 2. Výslovnost předložky z (státy)

Poslechové a artikulační cvičení

Poslouchejte a opakujte.

Procvičujte výslovnost předložky z zněle [z] (*sloupec A*), nezněle [s] včetně spojení s vokálem (*sloupec B*) a ve vokalizované podobě ze (*sloupec C*).

A	B	C
Vyslovujeme [z]	Vyslovujeme [s]	ze [ze]
1. z Bulharska z bulharska	z České republiky s česke: republiky	ze Slovenska ze slovenska
2. z Vietnamu z vjetnamu	z Peru s peru	ze Súdánu ze su:da:nu
3. z Maďarska	z Finska	ze Švédska

Cvičení 3. Výslovnost předložky v (státy)

Poslechové a artikulační cvičení

Poslouchejte a opakujte.

Procvičujte výslovnost předložky v zněle [v] (*sloupec A*), nezněle [f] včetně spojení s vokálem (*sloupec B*) a ve vokalizované podobě ve (*sloupec C*).

A	B	C
Vyslovujeme [v]	Vyslovujeme [f]	ve [ve]
1. v Brazílii v brazí:liji	v České republice f česke: republice	ve Francii ve franciji
2. v Dánsku v da:nsku	v Polsku f polsku	ve Velké Británii ve velke: brita:niji
3. v Maroku	v Číně	ve Venezuele

Zjišťovací otázky s předložkami V a Z (státy) Poslechové a artikulační cvičení (661)

◀ Poslouchejte a opakujte.

Procvičujte melodii otázek zjišťovacích. Vyslovujte správně spojení s předložkami "v" a "z".

Poslouchejte

◀ Přehrát vše

 Zobrazení ▾

 Míchání ▾

 Pauza ▾

 Počet přehrání

◀ A Neutrální (VY)

◀ B Neformální (TY)

◀ 1

◀ Jste z Bulharska?

◀ Jsi z Francie?

◀ 2

◀ Pocházíte z Japonska?

◀ Pocházíš z Ukrajiny?

◀ 3

◀ Žijete v Rusku?

◀ Žiješ v Itálii?

◀ 4 (ptáme se muže)

◀ Narodil jste se v Německu?

◀ Narodil ses v Polsku?

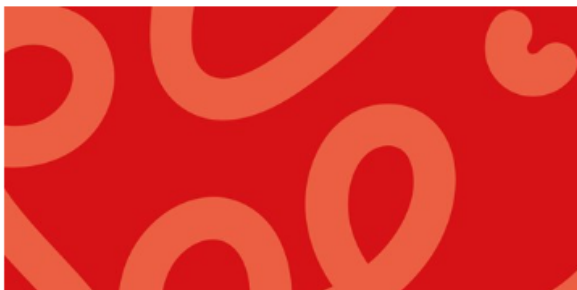
◀ 5 (ptáme se ženy)

◀ Narodila jste se v Číně?

◀ Narodila ses v Dánsku?

Cvičení ProCzeFor – procvičování percepce

(testová cvičení) – příklady

⚽ Cvičení

- 1 ⚽ Počet dlouhých samohlásek (téma čas, barvy; slova, slovní spojení) I Výběr z možností
- 2 ⚽ Počet dlouhých samohlásek (téma čas, barvy; slova, slovní spojení) II Výběr z možností
- 3 ⚽ Výběr podle poslechu: kalendář I (slova, slovní spojení) Výběr zvukové jednotky
- 4 ⚽ Výběr podle poslechu: kalendář II (slova, slovní spojení) Výběr zvukové jednotky
- 5 ⚽ Výběr podle poslechu: kalendář III (slova, slovní spojení) Výběr zvukové jednotky
- 6 ⚽ Výslovnost předložky V/VE (dny v týdnu, roční období) Výběr z možností
- 7 ⚽ Výslovnost předložky V/VE (měsíce) Výběr z možností
- 8 ⚽ Výslovnost předložky OD (dny v týdnu, roční období) Výběr ze dvou možností
- 9 ⚽ Výslovnost předložky OD (měsíce) Výběr ze dvou možností

Ozvučený slovník – zvukové jevy

Soubor zvukových jevů a strukturních vlastností jednotky

- ohled na osvojování si zvukové stránky češtiny
- a vztah grafické a zvukové roviny

Ozvučený slovník

Hledání...

Všude

Štítky:

Přidat štítek

Jevy:

Vyber jev... ▾

Mluvní:

Spojení s předložkou

neslabičná předložka + konsonant

neslabičná předložka + vokál

jednoslabičná předložka

Palatály, grafém ě

ProCzeFor

PRONUNCIATION OF CZECH FOR FOREIGNERS
VÝSLOVNOST ČEŠTINY PRO CIZINCE

Projekt TA ČR TL02000480

**Nástroj k nácviku zvukové stránky češtiny pro výuku nerodilých mluvčích
s důrazem na využití ICT (2019–2022).**

Evropská jazyková cena Label

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost.